

ઉકેલપત્ર : સત્સંગ પ્રવેશ - ૧

(સમય : સવારે ૯ થી ૧૧.૧૫)

(રવિવાર, ૧ માર્ચ, ૨૦૧૫)

નોંધ :- (૧) આપેલ આવૃત્તિ પ્રમાણેના પુસ્તકના જવાબ જ માન્ય રાખવા. તે સિવાયની આવૃત્તિના જવાબ માન્ય ન રાખવા.

(૨) જમણી બાજુએ આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના ગુણાંક દર્શાવે છે.

(૩) જમણી બાજુએ પ્રશ્નની બાજુમાં કૌંસમાં આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના જવાબના પાઠ/પાના નંબર દર્શાવે છે.

અગત્યની સૂચના

પ્રશ્નપત્રમાં દરેક પેટા પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ ખાનામાં, લખેલા ગુણની પછીના ખાલી ખાનામાં (ગુણ : ૧) પરીક્ષાર્થીને આપેલ ગુણ લખવાના છે. જો પ્રશ્નનો જવાબ ખોટો હોય તો તે ખાનામાં '૦' (આંકડામાં શૂન્ય) લખવું. ખરાં (✓) કે ખોટાં (X) ની નિશાની દરેક પેટા પ્રશ્નની ડાબી બાજુની ખાલી જગ્યામાં જ - પ્રશ્ન શરૂ થાય તે પહેલાં જ કરવી.

વિશેષ નોંધ

આપ જ્યારે પેપર તપાસો ત્યારે જ્યારે લાંબા જવાબોમાં દા. ત. ટૂંકનોંધ, પાંચ મુદ્દાના વાક્યો, કારણો વગેરે પ્રશ્નોમાં આપ જ્યારે ફાળવેલા ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ આપતાં હોવ ત્યારે પરીક્ષાર્થીએ કયો મુદ્દો નથી લખ્યો જેના તમે ગુણ કાપ્યા છે. તેની તમે ટૂંકમાં ડાબી બાજુ ઉપર નોંધ લખો. દા.ત. માર્ચ-૨૦૧૩માં પ્રવેશ-૧ માં 'જોબનપગીનું પરિવર્તન' ટૂંકનોંધ પૂછાઈ હતી. જેમાં જોબનપગી પ્રાર્થના કરતાં પોતાના દોષનું વર્ણન કરતાં કહે છે. 'પ્રભુ ! હું કુળહીન, કુટિલ, કુપાત્ર, બુદ્ધિહીન છું. મેં આપને ન ઓળખ્યા. દીનબંધુ ! દયા કરો. મારું મહાપાપ મટાડો.' આ મુદ્દો પરીક્ષાર્થીએ નથી લખ્યો તો બાજુમાં તમે લખી શકો કે 'પોતાના દોષ કહે છે.' આટલું જ લખવાનું છે અને તમે ગુણ ઓછા આપી શકો છો એટલે કે ફાળવેલ ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ આપતાં પહેલાં બાજુમાં કયો મુદ્દો નથી તેની ટૂંકમાં નોંધ લખવી જરૂરી છે.

(વિભાગ - ૧ : નીલકંઠ ચરિત્ર, અદ્વારમી આવૃત્તિ - એપ્રિલ, ૨૦૧૧)

પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “તમારા સત્સંગી હોય તેને એક વીંછીનું દુઃખ થવાનું હોય તો તે મને એક એક રૂંવાડે કોટિ કોટિ વીંછીનું દુઃખ થાઓ.” (૫૫/૧૧૧)
 - ❑ સહજાનંદ સ્વામી - રામાનંદ સ્વામીને
 - ❑ રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામીને ધર્મધૂરા સોંપી ત્યારે તેમણે સહજાનંદ સ્વામીને વરદાન માગવાનું કહ્યું ત્યારે
૨. “આપ નહિ પધારો તો અમારા ગુરુ મુક્તાનંદ આપને તેડવા અહીં આવશે.” (૪૩/૮૭)
 - ❑ સુખાનંદ સ્વામી - નીલકંઠવર્ણિ
 - ❑ લોજની વાવ ઉપર બેઠેલા નીલકંઠવર્ણિ સુખાનંદ સ્વામી આશ્રમમાં આવવાનું આમંત્રણ આપે છે. ત્યારે ના પાડતાં નીલકંઠવર્ણિએ કહ્યું : ‘સાધુરામ, અમે વસતિમાં કદી જતા નથી.’ ત્યારે
૩. “મેં મયારામ સાથે સૌને કહેવરાવ્યું હતું કે લોજમાં વર્ણિનાં દર્શને જજો, તો તમે લોજ કેમ ના ગયા ?” (૫૧/૧૦૨)
 - ❑ રામાનંદ સ્વામી - લાલજી સુથારને
 - ❑ મયારામ ભટ્ટે શેખપાટમાં લાલજી સુથારને નીલકંઠ વર્ણિનો રામાનંદ સ્વામી કરતાં પણ અધિક મહિમા કહ્યો. તેથી તેમને લાગ્યું કે આ વાત સ્વામીને કરવી જોઈએ. તેથી તેઓ કચ્છમાં સ્વામીની પાસે ગયા. ત્યારે સ્વામી તેમને કહે છે.

પ્ર.૨ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. બાંસી શહેરમાં લાગેલી આગમાં બે નોકરો બળી ગયા. (૮/૧૬)
૨. રાજાના બે નોકરોએ વર્ણિની મર્યાદા રાખ્યા વગર એક પક્ષીના જોડા ઉપર ગોળીઓ છોડીને બંને પક્ષીઓ વર્ણિ સામે દયામણી આંખો પરોવીને મરી ગયા. વર્ણિએ તેમને દિવ્ય ગતિ આપી. આખો દિવસ ઉપવાસ કર્યો અને મનમાં સહેજે સંકલ્પ થઈ ગયો કે ‘બળ્યું આ શહેર, ચાલો ચાલી નીકળીએ ! તે સાથે જ લાગેલી આગમાં બંને નોકરો બળી ગયા.
૨. જિઅર સ્વામી છંછેડાઈ ગયા. (૩૩/૬૪)
૪. નીલકંઠવર્ણિએ જિઅર સ્વામીને પ્રશ્ન કર્યો કે શાસ્ત્રોમાં ત્યાગીને સ્ત્રી, દ્રવ્ય અને રસ એ ત્રણ મોટાં બંધન કહ્યાં છે. તેનાથી બ્રહ્માદિકને પણ બંધન થાય છે. માટે ત્યાગીએ કેવો માર્ગ ગ્રહણ કરવો જોઈએ તે સમજાવો. નીલકંઠવર્ણિના આ પ્રશ્નથી જિઅર સ્વામી નીલકંઠવર્ણિ ઉપર છંછેડાઈ ગયા

૩. શ્રીપુર મઠના મહંતે નીલકંઠવર્ણિને મઠમાં આવવા કહ્યું. (૬/૧૧)

જ. મઠની બહાર જંગલી જાનવરના કારણે મૃત્યુનો ભય હોવાથી શ્રીપુર મઠના મહંતે નીલકંઠવર્ણિને મઠમાં આવવા કહ્યું.

પ્ર.૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્ન ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)

૧. મહાદત્ત રાજાના મહેલમાં (૧૬/૨૮-૩૦) પોખરાથી આગળ જતાં બુટોલનગરમાં નદી કાંઠે આવેલા બાગમાં માલિકની રજા લઈ વર્ણિએ રહેવાનો વિચાર કર્યો. ત્યાં અગાઉથી બાવાઓની જમાત ઊતરી હતી. નગરના રાજા મહાદત્ત અને બહેન માયારાણી સવારે તમામ વૈરાગીઓને નમસ્કાર કરતાં વર્ણિની પાસે આવતાં બહેનના અંતરમાં દિવ્યતાનો અનુભવ થતાં બગીચાના બંગલામાં ઊતરવાનો આગ્રહ કર્યો. વર્ણિએ તે કબૂલ રાખ્યું. બંગલાના એક જુદા કમરામાં વર્ણિને ઉતારો આપ્યો. વૈરાગીઓમાં ઈર્ષાની આગ ભભૂકવા લાગી. રાજા રોજ વર્ણિ પાસે જ્ઞાનગોષ્ઠિ કરે. વર્ણિ રાજાને શુદ્ધ જ્ઞાન આપતા હતા. જે રાજાએ કદી સાંભળ્યું ન હતું. રાજાને વર્ણિની વાણી દિવ્ય લાગી. બગીચામાં રાજાની કુંવરી સખીઓ સાથે રમતી ત્યારે બાવાઓ ગેલમાં આવી જતાં. વર્ણિ સદા નીચી દૃષ્ટિ રાખી બેસતા અથવા ધ્યાનમગ્ન થઈ જતા. વર્ણિના દર્શનથી કુંવરી અને સખીઓને આનંદ થતો જ્યારે બાવાઓની દૃષ્ટિમાં વિકાર દેખાતો. કુંવરીએ આ વાત મહાદત્તને કરતાં તેમને વર્ણિની વિશેષ મહત્તા સમજાઈ. રાજા અને તેમના બહેને વર્ણિને પોતાના મહેલમાં રહેવાનો આગ્રહ કર્યો પણ વર્ણિએ ના પાડી પણ તેમનો ભાવ જોઈને રોજ જમવા જવાનું સ્વીકાર્યું. ભાવપૂર્વકની વર્ણિની સેવાથી મહાદત્ત અને માયારાણીનું અંતર શુદ્ધ થઈ ગયું. વર્ણિએ તેમને પોતાના દિવ્ય સ્વરૂપનું દર્શન કરાવતાં બંને ધન્ય થઈ ગયા. પોતાનું કાર્ય પૂરું થતાં વર્ણિએ વિદાયની તૈયારી કરતાં રાજા-રાણીએ કહ્યું : ‘આપના સ્વરૂપનું જ્ઞાન કરાવ્યું અને હવે એકાએક આપે આ શી તૈયારી કરી ? કુંવર અને કુંવરીએ આપના સંબંધે વ્રત લઈ નિયમો લીધા છે. અમો બધા આપના વગર શી રીતે જીવી શકીશું ?’ ત્યારે વર્ણિએ કહ્યું : ‘અનેક મુમુક્ષુઓ મારી વાટ જુએ છે. માટે મારે હવે જવું જોઈએ.’ છતાં તેમના અતિ આગ્રહને માન આપી બધી સામગ્રી પાછી મૂકી દીધી. પરંતુ કોઈ ન જાણે તેમ રાત્રે છાના ચાલી નીકળ્યા. સવારે માયારાણીને ખબર પડતાં ચારે બાજુ ઘોડેસવાર દોડાવ્યા. દસગાઉ દૂર નીકળી ગયેલા નીલકંઠને પ્રાર્થના કરીને પાછા લાવ્યા. વર્ણિનો સમાગમ કરી રાજા અને માયારાણી મોહમાંથી મુક્ત થયાં. તે બંને પાસે વર્ણિને જે કરાવવું હતું તે સિદ્ધ થઈ ગયું. તેથી અહીં પાંચ માસ રોકાઈ વર્ણિ આગળ ગયા.

૨. જમાદારને સમાધિ (૫૩/૧૦૫-૧૦૬) એક વખત રામાનંદ સ્વામી ગાદી ઉપર તકિયે અઢેલીને બેઠા બેઠા નીલકંઠવર્ણિનો મહિમા સમજાવતા હતા. બાજુમાં નીચે આસન ઉપર નીલકંઠવર્ણિ બેઠા હતા. એવામાં એક જમાદાર આવ્યો તે મુસલમાન હતો પરંતુ ભાવિક હતો. તેથી રામાનંદ સ્વામીને પગે લાગીને કથા સાંભળવા બેઠો. નીલકંઠની કૃપાદૃષ્ટિથી તેને સમાધિ થઈ. સમાધિમાં તેને અક્ષરધામનાં દર્શન થયાં તેમાં દિવ્ય સિંહાસન ઉપર નીલકંઠવર્ણિ બિરાજેલા હતા અને ચારે બાજુ અનંત મુક્તો ઊભાં ઊભાં નીલકંઠવર્ણિની સ્તુતિ કરતા હતા. સૌ મુક્તોની સાથે રામાનંદ સ્વામીને પણ નીલકંઠવર્ણિની સ્તુતિ કરતાં તેણે જોયા. થોડી વારે સમાધિમાંથી જાગ્યો અને તેણે કહ્યું, ‘આ શું ? આ શી હિંદુની ઊલટી રીત ! મને તો સાવ અઘટિત લાગે છે. તમારા હિંદુમાં એવું કેવું કે મુરસિદ ઊંચે આસને બેસે અને અલ્લા નીચે આસને બેસે !’ રામાનંદ સ્વામીએ તેને કહ્યું ‘આ તો અમારા હિંદુની અસલની રીત છે. વશિષ્ઠ ઋષિ ઊંચે આસને બેસતા અને રામચંદ્ર ભગવાન નીચે બેસતા!’ નીલકંઠવર્ણિ મંદ મંદ હસતાં આ વાર્તાલાપ સાંભળતા હતા. જમાદારને બહુ ખબર પડી નહીં તેથી નીલકંઠવર્ણિને તે મોટા જાણી પગે લાગી આશ્ચર્ય પામતો ચાલ્યો ગયો.

૩. નવ લાખ યોગીઓનો ઉદ્ધાર (૨૧/૩૭-૪૦) કામાક્ષીથી ચાલતાં નીલકંઠવર્ણિ નવલખા પર્વત તરફ પહોંચ્યા. અહીં નવલાખ યોગીઓ રહે. આ બધા સિદ્ધો હજારો વર્ષથી ત્યાં તપ કરતા હતા. સામાન્ય મનુષ્યને આંખે ન દેખાય એવા દિવ્ય સ્વરૂપે તેઓ પ્રભુ-આરાધનામાં મગ્ન રહેતા. રોજ સવારે યજ્ઞો, સ્નાનસંધ્યા કરતા. દરેક માટે અલગ યજ્ઞ કુંડો, દરેકને નહાવા માટે અલગ કુંડ. નવ લાખ જળાશયો. એક દિવસ ધ્યાનમાં બેઠેલા યોગીઓને આકાશવાણી સંભળાઈ. ‘તમે જે પુરુષોત્તમ નારાયણનાં દર્શન માટે વર્ષોથી તપ કરો છો, તેમનાં તમને સાક્ષાત્ દર્શન થશે. પુરુષોત્તમ નારાયણે આ પૃથ્વી પર અવતાર લીધો છે. તમારું સૌનું કલ્યાણ કરવા પોતે આવીને તમને દર્શન દેશે. આનંદમાં આવેલા યોગીઓ નીલકંઠવર્ણિના સ્વાગતની તૈયારીઓ કરવા લાગ્યા. નીલકંઠવર્ણિએ પર્વત પર ચઢવાનું શરૂ કરતાં ફરી આકાશવાણી થઈ ‘કાલે પ્રાતઃકાળે તમને સૌને સાક્ષાત્ પુરુષોત્તમ નારાયણનાં નીલકંઠવર્ણિ રૂપે દર્શન થશે. તેમનાં દર્શનમાત્રથી તમારો મોક્ષ થશે. અક્ષરધામની પ્રાપ્તિ થશે.’ નીલકંઠવર્ણિ નવલખા પર્વત પર પહોંચતાં જ યોગીઓએ નીલકંઠવર્ણિનું સન્માન કર્યું. નીલકંઠવર્ણિએ પણ નવલાખ સ્વરૂપો ધારણ કરી દરેક યોગીને એક એક સ્વરૂપે બેટ્યા. દરેકનાં જળાશય પ્રસાદીનાં કર્યા. દરેકનાં યજ્ઞકુંડમાં આહુતિ આપી. નીલકંઠવર્ણિ ત્રણ દિવસ યોગીઓની સાથે રહ્યા. યોગીઓએ પ્રાર્થના કરતાં કહ્યું : ‘હે નીલકંઠ પ્રભુ ! આપે દર્શન આપ્યાં છે. માટે દયા કરીને અમારા અંતરમાં સદાય નિવાસ કરીને રહો. આપની મૂર્તિ અંતરમાંથી જાય નહિ, એવી હે અક્ષરાધિપતિ, તમને વિનંતી કરીએ છીએ.’ તેમની પ્રાર્થના સાંભળી નીલકંઠવર્ણિએ ‘તથાસ્તુ’ કહ્યું. ત્યાંથી બાલવાકુંડ ગયા. કુંડનાં પાણી અને આજુબાજુના પથ્થરોમાંથી હંમેશા અગ્નિની જ્વાળા નીકળ્યા કરે છે. તેનું દર્શન કરી નવદ્વીપમાં ચૈતન્ય મહાપ્રભુની જન્મભૂમિ પવિત્ર કરી. ગૌડીય સંપ્રદાયની ગાદી શાંતિપુરની મુલાકાત લઈ, ગંગા-સિંધુના સંગમે ગંગાસાગરના સંગમમાં નાહ્યા. અહીં મકરસંક્રાંતિના મેળામાં ત્રણ દિવસ રહી, વહાણમાં બેસી સમુદ્રની ખાડી ઊતરી કપિલાશ્રમ આવ્યા.

પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

❏ નોંધ :- અડધા સાચા જવાબના ગુણ આપવા નહીં.

૧. રામશર્માનો જન્મ ક્યારે થયો હતો ? (સંવત, તિથિ) (૪૧/૭૮)

જ. રામશર્માનો જન્મ સંવત ૧૭૮૫ની જન્માષ્ટમીને દિવસે થયો હતો.

૨. નીલકંઠવર્ણીએ તાંદળજાની ભાજી તોડવાની શા માટે ના કહી ? (૨૭/૪૮)
- જ. એમાં પણ જીવ હોવાથી નીલકંઠવર્ણીએ તાંદળજાની ભાજી તોડવાની ના કહી.
૩. નીલકંઠવર્ણીની પ્રસાદીભૂત ખીચડી જમવાથી અમીચંદનાં પત્નીને શું અનુભવ થયો ? (૩૫/૬૭)
- જ. નીલકંઠવર્ણીની પ્રસાદીભૂત ખીચડી જમવાથી અમીચંદનાં પત્નીના અંતરની પ્રબળ વાસના મટી ગઈ અને દિવ્ય શાંતિનો અનુભવ થયો.
૪. રામાનંદ સ્વામી જ્યાં જતા ત્યાં શું વાત કરતા ? (૪૧/૮૦)
- જ. ‘હું તો નટના (ભગવાનના) આગમનની ડુગડુગી બજાવું છું. વેશના ભજવનાર ભગવાન સાક્ષાત્ તો હજી હવે આવશે.
૫. નીલકંઠવર્ણી જ્યાં જતા ત્યાં અધ્યાત્મજ્ઞાનનો સિદ્ધાંત જાણવા કયા પ્રશ્નો પૂછતા ? (૪૩/૮૭)
- જ. જીવ શું છે ? ઈશ્વર શું છે ? અને માયા શું છે ? વળી, બ્રહ્મ અને પરબ્રહ્મનાં સ્વરૂપો કેવાં છે તે સમજાવો.

પ્ર.૫ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. (કુલ ગુણ : ૪)

❏ નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ૧, ૨ (૫૬/૧૧૨) ૨. ૧, ૪ (૧/૧)

પ્ર.૬ નીચે આપેલાં વિધાનોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો. (કુલ ગુણ : ૪)

❏ નોંધ : બંને જવાબ સાચા હોય તો જ ગુણ આપવા.

૧. ધર્મદેવ, ભક્તિમાતા (૧૪/૨૫) ૨. લક્ષ્મણજી, લક્ષ્મણઝૂલા (૫/૧૦)
૩. જાનબાઈ, મહાદેવે (૩૮/૭૬) ૪. કુરજી દવે, અક્ષરધામ (૫૨/૧૦૩)

(વિભાગ - ૨ : સત્સંગ વાચનમાળા ભાગ-૧, બારમી આવૃત્તિ - એપ્રિલ , ૨૦૧૧)

પ્ર.૭ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

❏ નોંધ : - કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “આ અમારાં તિલક અને આ અમારા સાધુ.” (૪/૨૭)
 - ❑ મહારાજ - સંતોને
 - ❑ દેશકાળ સુધાર્યા હોવાથી સંતોને શિખા- સૂત્ર ધારણ કરાવી પૂજા આપી. પોતાના અનન્ય ભક્ત ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના કપાળમાં તિલક-ચાંદલો કરી સર્વે સંતોને દેખાડીને કહ્યું.
૨. “આજે સ્વામિનારાયણ ભગવાન સત્સંગમાં પ્રગટ વિચરે છે.” (૮/૫૩)
 - ❑ રણછોડરાય - આશાભાઈને
 - ❑ આશાભાઈ દર પૂનમે ડાકોર રણછોડરાયનાં દર્શને જતાં. ત્યાં કેટલુંક ધર્મવિરુદ્ધ આચરણ જોઈ પોતે ઘણી વાર મનમાં ક્ષોભ પામતા. ત્યારે એક રાત્રે રણછોડરાયે સ્વપ્નમાં દર્શન દઈને કહ્યું.
૩. “તારો ભગવાન સાચો હોય તો હમણાં જ આવીને દૂધ પી જાય.” (૬/૩૮)
 - ❑ એભલખાયર - જીવુબાને
 - ❑ લોકોની વાતોથી બ્રાંતિમાં પડેલા એભલખાયર ઉઘાડી તલવાર લઈને જીવુબાના ઓરડામાં પ્રવેશ કરતાં કહે છે.

પ્ર.૮ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૪)

૧. લાડુદાનજીએ શ્રીજીમહારાજને સાધુ બનાવવા વિનંતી કરી. (૧/૩)
- જ. લાડુ બારોટ જીવુબા-લાડુબાને મહારાજની આજ્ઞાથી ઉપદેશ દેવા ગયા. પણ બંને બહેનોની દિવ્ય વાણીથી તેમના અંતરમાં ચોટ લાગી ગઈ તેથી તેમણે મહારાજને પોતાને સાધુ બનાવવા વિનંતી કરી.
૨. દેવાનંદ સ્વામી સત્સંગમાં સારી પ્રતિષ્ઠા પામ્યા. (૨/૧૪)
- જ. નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચર્યયુક્ત સાધુતા, મહારાજને વિષે અનન્ય ભક્તિ અને વિદ્વત્તા છતાં નિર્માનીપણું આદિ ગુણોને લીધે દેવાનંદ સ્વામી સત્સંગમાં સારી પ્રતિષ્ઠા પામ્યા.

પ્ર.૯ ‘ઝીણાભાઈની હરિભક્તો સાથેની આત્મીયતા.’ (૪/૨૫, ૨૮-૨૯) પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો.

(વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)

- (૧) અગણોતેરા કાળમાં મહારાજની આજ્ઞા પ્રમાણે હરિભક્તોને અનાજની સેવા કરી. (૨) એક વાર ઝીણાભાઈ કામપ્રસંગે માંગરોળ પધારેલા. કમળશી વાંઝા નામે હરિભક્ત ખૂબ બીમાર હતા. તેમની સેવા ચાકરી કરનાર કોઈ ન હોવાથી ઝીણાભાઈ પોતાના દરબારમાં તેમને લાવે છે ને તેમની સેવા ચાકરી કરે છે. એકવાર કમળશી વાંઝાને માથું દુઃખતું હોવાથી ઝીણાભાઈએ અદીબા પાસે મરીયા માંગ્યા. અદીબાએ ના પાડી. પછી ‘પોતાનું માથું દુઃખે છે’ તેમ કહ્યું ત્યારે અદીબા થોડા મરીયા વાટીને

લાવ્યાં. અદીબાને કહ્યું : ‘તીખા ક્યાંથી આવ્યા ? કમળશી ભક્ત માટે ન મળ્યાં અને આજે મારે માટે મળ્યાં.’ તેથી ઝીણાભાઈને રીસ ચડી ને તીખાંનો વાટકો ફળિયામાં ફેંકી દીધો. અને અદીબા જોડે અબોલા લીધા.

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

નોંધ : અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહીં.

૧. શુક્રમુનિએ ડુંગરભાઈને કેવા આશીર્વાદ આપ્યા ? (૩/૨૧-૨૨)
૪. ‘આ બાળક સત્સંગની મહાન સેવા કરશે અને મહારાજની સાચી ઉપાસના પ્રવર્તાવશે.’
૨. દેવાનંદ સ્વામી પિંગળશાસ્ત્ર કોની પાસે શીખ્યા ? (૨/૧૪)
૪. દેવાનંદ સ્વામી પિંગળશાસ્ત્ર બ્રહ્માનંદ સ્વામી પાસે શીખ્યા.
૩. ભગતજીની અંતિમ માંદગીમાં જેઠા ભગતે કેટલા દિવસ સેવા કરી ? (૭/૪૬)
૪. ભગતજીની અંતિમ માંદગીમાં જેઠા ભગતે ત્રેવીસ દિવસ સેવા કરી.
૪. શાસ્ત્રીજી મહારાજના સમયમાં સત્સંગના રંતિદેવ કોણ હતા ? (૮/૫૯-૬૦)
૪. શાસ્ત્રીજી મહારાજના સમયમાં સત્સંગના રંતિદેવ આશાભાઈ હતા.

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલ વિષય માટે સૂચના મુજબ છ સાચા ક્રમ નંબર તથા તે સાચા ક્રમ નંબરને ઘટનાક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો. (કુલ ગુણ : ૬)

વિષય : જોબનને થયેલો વર્ષાનો યોગ (૫/૩૧)

- (૧) ફક્ત સાચા નંબરો

૨	૩	૬	૮	૧૦	૧૨
---	---	---	---	----	----
- (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ

૮	૧૨	૧૦	૩	૨	૬
---	----	----	---	---	---

સૂચના : (૧) ફક્ત સાચા નંબરોમાં તમામ છ નંબરો સાચા હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ પણ સંપૂર્ણ સાચો હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

નોંધ : (૧) ફક્ત સાચા નંબરો : જવાબમાં આપેલ અંક કોઈપણ ક્રમમાં લખેલ હોય પણ તમામ અંક સાચા હોય તો જ સંપૂર્ણ ૩ ગુણ આપવા અન્યથા એક પણ ગુણ ન આપવો. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ : ઘટનાક્રમ ઉકેલપત્ર પ્રમાણે હોય તો જ સંપૂર્ણ સાચું ગણી ૩ ગુણ આપવા અન્યથા એક પણ ગુણ ન આપવો.

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલા ખોટાં વાક્યોને મથાળાના સંદર્ભમાં સાચાં લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

નોંધ :- સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે. અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. સ્વામી નિર્ગુણદાસજી : નડિયાદ પાસે પીજ ગામમાં જેઠાભાઈનો જન્મ સંવત ૧૮૩૨ના જેઠ સુદ ૨ ને દિવસે થયો હતો. જ્ઞાતિએ પાટીદાર. બાલ્યકાળથી જ જગત તરફ ઉદાસીનતા જણાતી. (૭/૪૩)
૨. સદ્ગુરુ દેવાનંદ સ્વામી : બરોળ અને ધીંગડા ગામને સીમાડે મહાદેવનું નાનું પણ સુંદર મંદિર સાંકળેશ્વર મહાદેવ તરીકે ઓળખાય છે. (૨/૧૩)
૩. સ્વામી યજ્ઞપ્રિયદાસજી : ગુજરાતના મોટા મોટા પાટીદારો અને વડોદરાના અમલદારો તેમજ હજારો હરિભક્તો આ સમૈયામાં આવ્યા. (૮/૫૬)
૪. ભક્તરાજ દરબારશ્રી ઝીણાભાઈ : સંવત ૧૮૫૮ના શ્રાવણ માસમાં રામાનંદ સ્વામી નીલકંઠવર્ણી સાથે પંચાળા પધાર્યા. ઠાકોરના દરબારમાં પધરામણી કરી. (૪/૨૩)

(વિભાગ - ૩ : નિબંધ)

પ્ર.૧૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર આશરે ૩૦ લીટીમાં નિબંધ લખો. (કુલ ગુણ : ૧૦)

નોંધ : નિબંધ એ મૌલિક વિષય છે, તેમાં આપેલ મુદ્દા ઉપરાંત બીજા ઘણા પાસા આવરી શકાય છે. જેવાં કે મૌલિકતા, સંપ્રદાય તથા અન્ય સંપ્રદાય વિષયક જ્ઞાન, કથાવાર્તાને આધારે વિષય વસ્તુની વિશેષ છણાવટ, અન્ય આધારભૂત સાહિત્યનો સહારો વગેરે મુદ્દાઓનો સમાવેશ થઈ શકે છે. પરીક્ષાર્થીએ વિષયને અનુરૂપ આ ઉપરાંત પણ બીજા પ્રસંગો લખ્યા હોય તો તે પણ માન્ય રાખી ગુણ આપવાં.

૧. “મારો જન્મ મંદિરો કરવા સારુ જ છે” : શાસ્ત્રીજી મહારાજ : (૧) આ વિધાન દ્વારા શાસ્ત્રીજી મહારાજની સ્વયં ઓળખાણ. શ્રીજીમહારાજ દ્વારા વચનામૃતમાં પણ આ વિધાનની અનુભૂતિ - ત્યાગનો પક્ષ મોળો કરીને ઉપાસના સારું મંદિરો કર્યાં છે. (૨) શુદ્ધ ઉપાસનાના પ્રવર્તન માટે વરતાલથી પ્રસ્થાન - તેના માટે મંદિરોની આવશ્યકતા - પરંતુ કેવાં મંદિરોનાં નિર્માણ કરવાનો સંકલ્પ ? જેમાં ભગવાનના ઉત્તમ લક્ષણવાળા સંત - અક્ષરબ્રહ્મને પુરુષોત્તમ સાથે મધ્ય મંદિરમાં પધરાવવાનો સંકલ્પ - જેથી કરીને મુમુક્ષુઓ અક્ષરરૂપ થઈને પુરુષોત્તમનારાયણની ભક્તિ કરીને અક્ષરધામના અધિકારી બને. (૩) ફક્ત દોઢ વર્ષના (બાળ ભક્ત) ડુંગર ભક્તને શુકાનંદ સ્વામી તથા અક્ષરબ્રહ્મ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી આશીર્વાદ - શ્રીજીમહારાજનો પોતાનો પણ સંકલ્પ - શિખરબદ્ધ મંદિરના મધ્યખંડમાં પોતાની સાથે અક્ષરબ્રહ્મને પધરાવવા - પરંતુ જ્યાં સ્વયં શ્રીજીમહારાજનું સ્વરૂપ સમજવામાં જ મોટા સદ્ગુરુઓને દ્વિધા - તો પછી અક્ષરબ્રહ્મના સ્વરૂપને સમજવાની તો વાત જ કઈ રીતે થઈ શકે ? તેથી જ શ્રીજીમહારાજે આ કાર્ય ભવિષ્ય પર છોડ્યું - પરમ એકાંતિક સંતને જન્મ ધરાવીને ઉપાસના પ્રવર્તન તથા મંદિર-નિર્માણનું કાર્ય કરાવવાનો સંકલ્પ.

શાસ્ત્રીજી મહારાજના મુખે તેથી જ આગળ જણાવ્યા મુજબ ઉક્તિનું ઉચ્ચારણ સ્વયં શ્રીજીમહારાજે જ કરાવ્યું હશે. (૪) મંદિરોનું નિર્માણ કરવું તે કોઈ સામાન્ય વાત નથી. કઠિનતમ એટલે કે કઠિનમાં કઠિન કાર્ય - પરંતુ કાર્ય કરનાર પણ કેવા બળિયા ! અડગ, પર્વતપ્રાય. (ડુંગર ભક્ત પોતાના પૂર્વાશ્રમના નામને સાર્થક કરે તેવા) - પાંચ પાંચ ગગનચૂંબી મંદિરોનાં નિર્માણકાર્યમાં જે મુશ્કેલીઓ પડી, વિઘ્નો નડ્યાં તેનું વર્ણન કરવું જ અશક્ય. (પ્રસંગો લખવા) નાણાંની અસહ્ય તંગી - મુઠ્ઠીભર જ વિશ્વાસુ તથા નિષ્ઠાવાન સંતો, હરિભક્તો - દાણા એટલે કે બિશ્વા મેળવવાની પણ મુશ્કેલી - છતાં પણ આ અડીખમ અને નિષ્ઠાવાન સત્પુરુષે જગતને બતાવી આપ્યું કે ઇષ્ટદેવનું બળ અને દૃઢ સંકલ્પથી ગમે તેટલાં વિઘ્નોમાં પણ આટલાં મોટાં કાર્યો પાર પાડી શકે છે. (પ્રસંગો લખવા) આટલાં કઠિન સંજોગોમાં શાસ્ત્રીજી મહારાજે પોતાના દેહની કે બિમારીઓની પરવા જ કરી નથી. (કીર્તનની કડીઓ લખી શકાય.) (૫) શાસ્ત્રીજી મહારાજની કાર્યશક્તિ પણ નિરાળી - કલાદષ્ટિ પણ અજોડ - એક મંદિરનું કાર્ય કોઠા સુધી આવે મૂર્તિઓની પ્રતિષ્ઠા થઈ જાય ત્યાં બીજા મંદિરનું કાર્ય ઉપાડ્યું હોય અને વળી ત્રીજા મંદિરની જમીન માટેની વાટાઘાટો ચાલતી હોય. (પ્રસંગો લખવા) આ મંદિરો પણ જ્યાં જમીન મળી અને બાંધી દીધા એમ નહિ પણ દરેક મંદિર શ્રીજીમહારાજના સંકલ્પ પ્રમાણે જ. (પ્રસંગો લખવા) (૬) લથડતી તબિયત, વૃદ્ધાવસ્થા, બિમારી છતાં પણ મંદિર નિર્માણનું કાર્ય તો ચાલુ જ - મંદિરમાં મૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા (પરોક્ષના મંદિરોની પણ) કરવાની હોય તો ગમે તેવી બિમારીને ફગાવી દે - **પ્રસંગ : મહુવાના નરસિંહદાસ શેઠના આમંત્રણને સ્વીકારીને બિમારીને ખંખેરીને તૈયાર થઈ ગયા અને બોલ્યા ‘મારો જન્મ મંદિરો કરવા સારું જ છે.’** (૭) ઉપસંહાર : શાસ્ત્રીજી મહારાજ કહેતા કે ‘મારું કર્તવ્ય ચાલુ રહેશે અને સ્વામિનારાયણ ભગવાન સર્વોપરી છે તે ઉપાસના જગતભરમાં પ્રવર્તશે ? ખરેખર ! આ વિધાનના સત્યતા અને પ્રતીતિ તો વર્તમાનકાળે પ્રમુખસ્વામી મહારાજે નિર્માણ કરેલ સેંકડો (દેશ-પરદેશનાં) મંદિરો દ્વારા થાય છે અને વિશ્વમાં વધારેમાં વધારે મંદિર-નિર્માણ ‘ગીનીઝ બુક્સ ઓફ વર્લ્ડ’ માં નોંધાયેલ છે. આ જ શાસ્ત્રીજી મહારાજના કાર્યની પ્રગતિની પ્રતીતિ તેમના જ અનુગામી દ્વારા જગતને થઈ રહી છે.

૨. **સદ્ગુણ સાગર પ્રમુખસ્વામી મહારાજ :** (૧) સદ્ગુણોનો સાગર એટલે કે સદ્ગુણોના નિધિ આપણા ગુરુહરિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ છે. (૨) કોઈપણ મનુષ્ય, સંત, સત્પુરુષ કે મોટા પુરુષમાં સદ્ગુણો વત્તે-ઓછે અંશે હોય છે. પરંતુ સ્વામીશ્રી તો સદ્ગુણોનો ભંડાર - મહાન સંત માટે પ્રથમ સદ્ગુણ એ પંચવર્તમાનનું સારધાર દૃઢતાપૂર્વક પાલન - સ્વામીશ્રીમાં નિર્લોભી, નિઃસ્વાદી, નિષ્કામી, નિઃસ્નેહી વગેરે ગુણોનો ભંડાર - પરંતુ નિર્માનીપણા પર તો સ્વામીશ્રીનો ઇજારો - સંત સંસારનો ત્યાગ કરી શકે પરંતુ માનનો ત્યાગ એ અતિશય કઠણ - સ્વામીશ્રી નિર્માની વર્તમાનમાં અજીત. (પંચવર્તમાન તેમજ નિર્માનીપણાના પ્રસંગો, શ્લોક-કીર્તન, સાખી વગેરે લખી શકાય.) અનેક અપમાનો સહન કર્યા છે તેમાં સ્વામીશ્રીની નિર્માનીતાનાં દર્શન. (સ્વામીની વાતો, પ્રસંગો લખી શકાય.) (૩) આ ઉપરાંત સ્વામીશ્રીના સદ્ગુણોના સાગરમાં અનેક સદ્ગુણોનાં દર્શન. સ્વામીશ્રીનો અતિશય દયાળુ સ્વભાવ, હરિભક્તો-સંતો પર નિઃસ્વાર્થ સ્નેહ (હેત જનની જેવું) કૃપાસિંધુ, રાગ-દ્વેષ, ઈર્ષાથી પર, સહનશીલ, નિર્દોષ આવા અનેક સદ્ગુણોથી સ્વામીશ્રી વિભૂષિત. (પ્રસંગો લખવા) સરળતાનો ગુણ તો સ્વામીશ્રીની સાધુતાનું પ્રમાણ. (૪) આ સદ્ગુણરૂપી સાગરમાં અણમોલ રત્નો સમા ગુણો એટલે સ્વામીશ્રીની ઉદારતા અને ક્ષમાવૃત્તિ. ઉદારતા અને ક્ષમા પ્રદાન કરવામાં સ્વામીશ્રી વિરલ, અદ્વિતીય સંત - જે ઉદાર હોય તે જ ક્ષમા આપી શકે અને જે ક્ષમા આપી શકે તે ઉદાર હોય જ. વિશાળ દરિયા જેવા હૃદયમાં ક્ષમા, ઉદારતા, સહનશીલતા વગેરે સદ્ગુણો જાણે કે હિલોળ્યાં જ કરતા હોય. અન્યની ભૂલોને ઉદારતાપૂર્વક માફ કરવી અને માફ કરેલ ભૂલોને ભૂલી જવી તે સ્વામીશ્રીની સાધુતાનું વિરલ પાસું. (૫) સદ્ગુણ રૂપી ભંડારમાં શિરમોર સમો સદ્ગુણ કયો ? તો શરણે આવેલ અનેક મુમુક્ષુઓના હાથ સાહીને ભગવાન સુધી લઈ જવાનો મોટો ગુણ - જીવને બ્રહ્મરૂપ કરીને અક્ષરરૂપ કરીને પુરુષોત્તમ નારાયણના ચરણમાં સોંપવા તે મોટો સદ્ગુણ - અનેક ખારા જીવોને મીઠાં કરીને ભક્તિના માર્ગે દોરવાનો સદ્ગુણ. વડવાનળ અગ્નિ જેવા સત્પુરુષ જેનો જોટો આખા વિશ્વમાં ન જડે તેવા સંત. (પ્રસંગો લખવા) (૬) ઉપસંહાર : આવા સદ્ગુણોને યાદ કરીને આવો આપણે પણ તેમના જેવા ગુણો આત્માસાત્ કરીએ.

૩. **દિવ્ય સર્જન - એક ભક્તિભરી યાત્રા : રોબિન્સવીલ મંદિર (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ - ઓક્ટોબર - ૨૦૧૪ પા. નં. ૧૧ થી ૧૭) :** (૧) મંદિર-નિર્માણ એ એક દિવ્ય પ્રક્રિયા પરંતુ સાથે સાથે જટિલ પણ - તેમાં પણ જ્યારે પ્રાચીન ભારતીય શિલ્પ શાસ્ત્રોના પવિત્ર આદેશોને અનુસરીને પરંપરાગત શૈલીનું મંદિર રચવું તે વધારે જટિલ અને વિદેશી ધરતી પર તો આ જટિલતાની માત્રામાં અનેકગણી વૃદ્ધિ - સ્વામીશ્રી દ્વારા અમેરિકામાં ન્યુજર્સી રાજ્યમાં રોબિન્સવીલ નગર ખાતે બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાનું શિખરબદ્ધ મંદિર તથા અક્ષરધામ મહામંદિરના નિર્માણના મહાન યજ્ઞનો આદર જટિલતાની માત્રા ગણકાર્યા વગર શરૂ કર્યો - ઇટાલીયન આરસ પર કંડારાયેલા અજોડ કલાકારીગરીના ભરતકામના નજરાણા સમા આ મંદિરના દર્શનથી જ અંતરમાં કોઈ દિવ્ય શાંતિના સાગરમાં ડૂબકી માર્યાનો આનંદ. (૨) જટિલતા અંગે મનમાં જિજ્ઞાસાની શૂંખલા શરૂ - અનેક સવાલોના જવાબ પાછળ એક સુદીર્ઘ ઇતિહાસ - અનેક સવાલોના પ્રત્યેક જવાબની સાથે હજારો કલાકોનો ભક્તિસભર નિઃસ્વાર્થ પુરુષાર્થ અને લાગણીસભર ગાથાઓ. (૩) ખાણમાંથી નીકળેલ પથ્થરોની રોબિન્સવીલના પરિસર સુધીની યાત્રા કંઈ કેટલાય મુકામોમાંથી પસાર થઈ છે. આ યાત્રાનો પ્રારંભ સ્વામીશ્રીના પવિત્ર કલ્યાણમય સંકલ્પથી - તે માટેનું **પ્રથમ ચરણ** હતું જમીન સંપાદનની પ્રક્રિયાનું - ન્યુ જર્સી રાજ્યમાં જ અક્ષરધામ પરિસર કરવાનો આગ્રહ - સો એકરમાં ટર્નપાઈક જેવા મુખ્ય રસ્તાને અડીને આવેલી હોય તેવી જ જમીન સંપાદન કરવાનો દૃઢ આગ્રહ - સતત દસ વર્ષ સુધી આ ભગીરથ પુરુષાર્થ - ૨૪૬ વિવિધ જગાઓ જોયા બાદ અંતે કળશ ઢળ્યો રોબિન્સવીલ નગરની જમીન પર. એડીસન ખાતે ૨૦૦૭માં જળજીલણીના ઉત્સવમાં હરિભક્તોનો સમૂહ જોઈને સ્વામીશ્રી આનંદ વિભોરથી સહજ ભાવે બોલી ઊઠ્યા હતા કે ‘અમને પણ લાગે છે કે મોટી જગાનું કાંઈક કરવું પડશે.’ સ્વામીશ્રીના

આશીર્વાદ સાથે સંકલ્પ પ્રમાણેની રોબિન્સવીલની ૧૬૭ એકરની જમીન પર સ્વામીશ્રીએ લીલીઝંડી આપી દીધી. રોબિન્સવીલની નગરના કાઉન્સીલ પ્રેસીડન્ટ શેરી મોકગોવન અને અન્ય અધિકારીઓ કિસ્ટીને તેમના નવા નામકરણ થયેલ નગરમાં મંદિરના આગમનને ખૂબ આનંદથી વધાવ્યું. **બીજું ચરણ :** અક્ષરધામ તથા મંદિર પરિસર માટે પરમીશન માંગતી રજુઆત - ટ્રાફિક તેમજ અન્ય વ્યવહાર પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે સંસ્થા વતી શ્રી કનુભાઈ પટેલ તથા અન્ય નિષ્ણાતો દ્વારા ખાતરી - સંસ્થાની પ્રામાણિકતા, પારદર્શિતા તથા નિષ્ઠાવાન સ્વયં સેવકોની રજૂઆતોથી ટાઉનશીપના અધિકારીઓ ખૂબ પ્રભાવિત - બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થાની આગવી ઓળખના કારણે પ્રેસીડન્ટને સંસ્થા તેમના નગરમાં મંદિર દ્વારા કાર્ય કરશે તે ખૂબ મોટી વાત લાગી. મેયરને તો આવી સુંદર રજૂઆતવાળી મીટીંગ અદ્ભૂત લાગી. ફરીથી ફેબ્રુઆરી-૨૦૧૦માં મહીમંદિર ઊંચાઈ અંગે પ્રશ્નો ઊભા થયા પરંતુ તેના માટે પણ બધી રીતે સ્ટડી કરીને જવાબ અપાયો અને પ્લાનીંગ બોર્ડને સંતોષજનક જવાબ મળવાથી ૨૪ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૦ના રોજ મંજૂરી મળી ગઈ. (૪) આમ, એક તરફ રોબિન્સવીલ નગરમાં અક્ષરધામ માટેની ભૂમિનું સંપાદન કાર્ય અને બીજી તરફ ભારતમાં પૂજ્ય ઈશ્વરચરણ સ્વામીના નેતૃત્વમાં આ પરિસરની પ્લાનીંગ પ્રવૃત્તિ - પ્લાનીંગ સેલના સંતો-ભક્તો દ્વારા મહામંદિરની ડીઝાઈન અંગે અનેક વિકલ્પો અંગે ઊંડા ઉતરીને યોગ્ય તારણ સુધી પહોંચવા માટે સતત પુરુષાર્થ - સ્વામીશ્રીના આદેશ અનુસાર એક વિશાળ ભવનની અંદર આરસથી નિર્મિત ભવ્ય શિખરબદ્ધ મંદિરનો પ્રારંભ પૂજ્ય ભક્તિનંદન સ્વામીએ ભવ્ય અને સૂક્ષ્મ નાજુક નક્શીકામ અંગે ખૂબ પુરુષાર્થ કર્યો. હિન્દુ પરંપરા અને સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના પ્રતીકોનો આગવા ઊઠાવ સાથેનો પડકાર જીલી લીધો. (૫) આટલા સુંદર મંદિર-નિર્માણ માટેના પથ્થરોની યાત્રા પણ અદ્ભૂત હતી. ગણતરીના મહિનાઓમાં ૧૮,૦૦૦ ઘન ફૂટ કરારા પ્રાંતના ઇટાલીયન મારબલ પ્રાપ્ત કરવાનું સરળ ન હતું. છતાં સંતોના પરિશ્રમથી ઇટાલીથી દરિયાઈ માર્ગે ૪,૫૦૦ માઈલનું અંતર કાપીને ભારતમાં કચ્છના મુંદ્રા બંદરે થઈને રાજસ્થાનમાં પીંડવાડા ખાતે ઘડતર માટે આવવા લાગ્યા. પીંડવાડાના અને આસપાસના ૧૦ ગામોના ૨,૦૦૦ શિલ્પીઓએ રાત-દિવસ એક કરીને ટાંકણે ટાંકણે પ્રત્યેક પથ્થરને અલંકૃત કર્યા. પથ્થરોમાં પ્રાણ રેડ્યા. પથ્થરોને નૃત્ય કરતા, ગીતા ગાતા કરીને કલા જીવંત કરી દીધી. ઋતુઓની વિપરીતતા વચ્ચે સંસ્થાના સ્વયં સેવકોએ કારીગરો પાસે નિષ્ઠાપૂર્વક આ કામ કરાવવામાં ખૂબ ચીવટ રાખી. (૬) ધીરે ધીરે ઘડાતા જતા કુલ ૧૩,૪૯૯ પથ્થરોની નાની મોટી શિલાઓને છેક અમેરિકા સુધી પહોંચાડવાનું કાર્ય પણ ખૂબ આયોજનબદ્ધ હતું. પીંડવાડા ખાતે ઘડાયેલ ૧૩,૦૦૦થી પણ વધુ શિલાઓને પુનઃ અમેરિકા ભણી વહેતી કરવામાં પણ પૂજ્ય ધર્મવત્સલ સ્વામીએ ખૂબ પુરુષાર્થ કર્યો. દરેક પથ્થરને એક નિશ્ચિત ક્રમાંક તેનું માવજતપૂર્વક પેકીંગ - ત્યારબાદ અમેરિકા ભણી ૮,૦૦૦ દૂર પ્રયાણ - આ પથ્થરો રોબિન્સ નગરમાં પહોંચ્યા બાદ નિર્માણકાર્યમાં પણ અનેક મુશ્કેલીઓ - ઋતુઓની વિષમતા વચ્ચે પણ કાર્ય ચાલુ - સને ૨૦૦૯ના નવેમ્બર-ડિસેમ્બરથી ઓગસ્ટ ૨૦૧૪ સુધી સતત ચાર વર્ષ સૌનો સહિયારો પ્રયંસ પુરુષાર્થ. (૭) ૧૬૭ એકરમાં વ્યાપેલ સમગ્ર અક્ષરધામ પરિસરનું નિર્માણ તબક્કાવાર થવાનું હતું. તેમાં પ્રથમ તબક્કામાં ૩,૦૦૦ હરિભક્તોને સમાવતો વિશાળ સભામંડપ, રસોડું, ભોજનશાળા તેમજ સંતનિવાસની રચના. - દ્વિતીય તબક્કામાં શિખરબદ્ધ મંદિરનું નિર્માણ - તૃતીય, ચતુર્થ અને પંચમ તબક્કામાં બાળ-યુવા સાંસ્કૃતિક ભવન, સત્કાર ભવન, અને અક્ષરધામ જેવા મહામંદિરનું નિર્માણ કરવાનું નિર્ધારિત થયું હતું. સંતો અને એન્જીનિયર સ્વયંસેવકો દ્વારા અહોરાત્રિ પુરુષાર્થ - સને ૨૦૧૨માં સભાગૃહનું નિર્માણ કાર્ય પુરુ થતાં સ્વામીશ્રી દ્વારા ભારતમાં પ્રતિષ્ઠિત કરેલ મૂર્તિઓની સભાગૃહમાં સ્થાપના - ઓક્ટોબર ૨૦૧૦માં શિખરબદ્ધ મંદિરનો શિલાન્યાસ વિધિ સંપન્ન થયો એટલે ભારતથી ઘડાયેલ પથ્થરો આવવા લાગ્યા. વિશાળ શ્રીડી પઝલની જેમ પથ્થરો ક્રમાંક મુજબ ગોઠવાવા લાગ્યા. એક પણ પથ્થરને નુક્સાન થાય, ખોવાઈ જાય કે ભૂલાઈ જાય તો મંદિર બાંધકામની પ્રક્રિયા પર તેની અસર પડે. તેથી જ કાળજીપૂર્વક મંદિરના એક પછી એક થર ગોઠવાવા લાગ્યા અને કલાત્મક પ્રતિકૃતિ તૈયાર થતી ગઈ. આ બધી પ્રવૃત્તિઓની સાથે સાથે અક્ષરધામ મહામંદિરની પ્રવૃત્તિ પણ વેગપૂર્વક ચાલુ - સ્વામીશ્રી દ્વારા પૂજાયેલ શિલાઓનો વેદોક્ત વિધિપૂર્વક શિલાન્યાસ વિધિ ઓક્ટોબર ૨૦૧૧માં મહામંદિરની સાથે જ - ત્યારબાદ હજારો વર્ષ સુધી ટકે તેવા ફાઉન્ડેશનની ગતિવિધિ. ૨૦૦ ટન વજનની ક્ષમતા ધરાવતી ૭૫૬ ગોળાકાર પાઈલ રચીને તેના પર ઓક્ટોબર ૨૦૧૩માં ૧૪,૦૦૦ ટન વજનનો કોંક્રીટનો રાફ તૈયાર કરવામાં આવ્યો. માત્ર એક જ દિવસમાં ૭,૨૦૦ ક્યુબિક યાર્ડસનું આ કોંક્રીટ ફાઉન્ડેશન ન્યુ જર્સી રાજ્યમાં એક વિક્રમસર્જક કાર્ય - મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા મહોત્સવમાં પધારીને સ્વામીશ્રીએ આ ફાઉન્ડેશન પર ભૂમિતલ પૂજન કરીને મહામંદિર નિર્માણનો વિધિનો પ્રારંભ. (૮) આ પ્રોજેક્ટ દ્વારા હજારો કાર્યકરોને રોજીરોટી ઉપરાંત તેમના જીવનને આધ્યાત્મિક સ્પર્શ - વ્યસન દૂષણોની ચૂંગાલથી મુક્તિ - પરિવારનું ઉર્ધ્વકરણ - માત્ર ગણતરીના વર્ષોમાં જ અનેકવિધ સેવાઓથી મહોરી ઊઠેલ રોબિન્સવીલ નગરને સંસ્થા દ્વારા અપાયેલ આ નજરાણાથી નગરના મેયર તથા કાઉન્સીલ પ્રેસીડન્ટ ખૂબ પ્રભાવિત - પોતાના નગરમાં આવા પ્રોજેક્ટથી તેમને ગૌરવની અનુભૂતિ. (૯) ઉપસંહાર : હા ! ઝાઝા હાથ રળિયામણા એ કહેવતનું અભિનવ દર્શન - સૌના સમર્પણથી કલા-કૌશલ્ય મહોરી ઊઠ્યાં છે. સત્સંગ, સેવા અને ભક્તિની વસંત ખીલી છે. આધ્યાત્મિકતાની અનુપમ સોડમનો અહીં રજેરજમાં અનુભવ - આવનારા સેંકડો વર્ષો સુધી સૌ કોઈ આ નિષ્ઠાવાન સ્વયંસેવકોની નિઃસ્વાર્થ સેવાઓના પ્રેરક સ્વામીશ્રીને તો કોઈ પળવાર પણ ભૂલી શકશે નહિ.

